

Benedikt XVI. počas audiencie: Veda nestačí, aby bol človek slobodný

Vatikán 24. októbra (RV) -
Priečelie Baziliky sv. Petra vo Vatikáne ešte stále zdobia obrazy nových svätých, ktorých vyhlásil uplynulú nedeľu Benedikt XVI. Okolo 30-tisíc pútnikov, početná skupina kardinálov a biskupov, zúčastňujúcich sa na synode o novej evanjelizácii. To bol dnešný pohľad na Vatikánske námestie, zaliate jesenným slnkom počas generálnej audiencie, pri ktorej nám pápež

v katechéze ponúkol
zamyslenie nad otázkou Čo je
viera.

16.11.2012

Drahí bratia a sestry, minulú stredu,
na úvod Roku viery, som začal novú
sériu katechéz o viere. Dnes by som
sa chcel s vami zamyslieť nad
základnou otázkou: Čo je viera? Má
viera zmysel vo svete, v ktorom veda
a technika otvárajú ešte
prednedávnom nemysliteľné
horizonty? Čo dnes znamená veriť?
Naozaj, v našich časoch je potrebné
nové vyučovanie viery, ktoré
samozrejme bude obsahovať
poznatie jej právd a poznanie
udalostí dejín spásy, avšak jeho
prvým východiskom bude opravdivé
stretnutie s Bohom v Ježišovi
Kristovi, láska k nemu, dôvera v

neho, čiže zaangažovanie celého človeka, celého života.

Dnes uprostred mnohých dobrých vecí rastie okolo nás akási duchovná púšť. Tu a tam, z určitých udalostí, o ktorých počujeme dennodenne, cítime, že svet nekráča k budovaniu bratského spoločenstva a pokoja; aj pokrok a blahobyť so sebou prinášajú svoje tienisté stránky. Napriek veľkosti vedeckých objavov a úspechov techniky sa nezdá, že by dnešný človek bol slobodnejší a ľudskejší; stále okolo seba vidíme rozličné formy zneužívania, manipulácie, násilia, nespravodlivosti... Istý druh kultúry dnes vychováva k tomu, aby sa ľudia pohybovali len na horizonte vecí, v ohraničení toho, čo je ľudsky uskutočniteľné, aby verili len tomu, čo možno vidieť alebo čoho sa možno dotknúť vlastnými rukami. Na druhej strane však rastie počet tých, ktorí sa cítia dezorientovaní a pri hľadaní

vízie sveta, ktorá by nebola len horizontálna, sú ochotní uveriť naozaj hocičomu. V tomto kontexte znovu vychádzajú na povrch isté základné otázky, ktoré sú omnoho konkrétnejšie a naliehavejšie, než sa môže zdať na prvý pohľad: aký zmysel má život? Existuje budúcnosť pre človeka, pre nás a pre nasledujúce generácie? Akým spôsobom treba riadiť naše slobodné rozhodnutia, aby náš život dosiahol dobrý a šťastný koniec? Čo nás čaká za prahom smrti?

Z týchto nepopierateľných otázok vychádza najavo, že ohraničený svet, svet presných výpočtov a zmyslových skúseností, skrátka povedané svet vedeckého poznania – akokoľvek je pre život človeka dôležitý – sám o sebe jednoducho nestačí.

Potrebuje nielen chlieb, potrebujeme aj lásku, zmysel a nádej, istý základ, pevnú zem, ktorá nám pomáha žiť autenticky aj v kríze, aj v

temnote, aj v ťažkostiach a v každodenných problémoch. Viera nám daruje práve toto: je dôveryplným spoľahnutím sa na druhého, na to „Ty“, ktorým je Boh: on mi dáva istotu – a nie je to istota, ktorá by bolo menej pevná, než tá, ktorú možno presne vypočítať alebo vedecky dokázať. Viera nie je len intelektuálnym súhlasom človeka s určitými pravdami o Bohu; je to úkon, ktorým Bohu slobodne dávam svoju dôveru, lebo on je mojím Otcom a miluje ma; je to príľnutie k tomu „Ty“, ktoré mi darúva nádej a dôveru. Samozrejme, toto príľnutie k Bohu, má svoj konkrétny obsah: uvedomujeme si v ňom, že Boh sa nám zjavil v Kristovi a ukázal nám svoju tvár, priblížil sa každému z nás.

Ba čo viac, Boh zjavil, že jeho láska k človeku, ku každému z nás, je bez hraníc: na kríži nám Ježiš z Nazareta, Boží Syn, ktorý sa stal človekom,

najjasnejším spôsobom ukazuje, kam až siaha táto láska: k darovaniu seba samého, k úplnej obete. V tajomstve smrti a zmŕtvychvstania Krista Boh schádza až celkom dovnútra našej ľudskosti, aby ju zobral k sebe, aby ju vyzdvihol do svojej výšky a veľkosti. Viera znamená veriť v túto Božiu lásku, ktorá neprestáva ani napriek ľudskej skazenosti, ani zoči-voči zlu a smrti, ale je schopná zmeniť každú formu otroctva a darúva nám možnosť spásy. Mať vieru teda znamená stretnúť sa s týmto „Ty“, s Bohom, ktorý je oporou a prísľubom nezničiteľnej lásky, lásky ktorá nielen túži po večnosti, ale túto večnosť aj darúva; viera je dôverovaním Bohu s postojom dieťaťa, ktoré vie, že všetky jeho ťažkosti a problémy sú v bezpečí v jednom „ty“ – v osobe matky. A táto možnosť spásy prostredníctvom viery je darom, ktorý Boh ponúka všetkým ľuďom. Myslím, že by sme sa v našom každodennom živote, plnom problémov a dramatických situácií,

mali častejšie zamýšľať nad tým, že mať kresťanskú vieru znamená odovzdať sa s dôverou hlbokému zmyslu, o ktorý sa opiera celý svet, zmyslu, ktorý si my sami nemôžeme dať – môžeme ho len dostať ako dar – je však základom, na ktorom sa dá žiť bez strachu. A túto oslobodzujúcu a povzbudivú istotu viery musíme byť schopní ohlasovať slovom a dokazovať príkladom nášho kresťanského života.

Každý deň však vidíme, že mnohí voči tomuto hlásaniu zostávajú indiferentní, alebo ho odmietajú prijať. Na konci Evanjelia svätého Marka sme dnes počuli tvrdé slová, ktoré povedal Vzkriesený Kristus: „Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený, ale kto neuverí, bude zatratený“ (Mk 16, 16). Stratí sám seba. Chcel by som vás pozvať, aby sme sa nad tým zamysleli. Dôvera v konanie Ducha Svätého nás musí vždy pohýňať k tomu, aby sme

ohlasovali evanjelium - teda k odvážnemu svedectvu viery; avšak okrem možnosti pozitívnej odpovede na dar viery existuje aj riziko odmietnutia evanjelia, neprijatia stretnutia s Kristom. Už svätý Augustín sa venoval tomuto problému vo svojom komentári k podobenstvu o rozsievачovi: „My rozprávame“ – napísal – „rozsievame, rozhadzujeme semeno. Sú ale aj takí, ktorí tým pohrdajú, takí, čo kritizujú, takí, čo sa vysmieľajú. Ak sa ich však budeme báť, nezasejeme a v deň žatvy zostaneme bez úrody. Semeno treba zasievať do dobrej zeme.“ (Discorsi sulla disciplina cristiana, 13, 14: PL 40, 677-678). Odmietnutie nám teda nesmie zobrať odvahu. Ako kresťania sme aj my svedectvom o úrodnej zemi: naša viera, aj keď nie dokonalá, ukazuje, že existuje dobrá pôda, v ktorej semeno Božieho Slova prináša bohaté ovocie spravodlivosti, pokoja a lásky, novej ľudskosti a spásy. A celá história Cirkvi, aj

napriek všetkým problémom
ukazuje, že existuje dobrá pôda;
existuje dobré semeno, ktoré prináša
ovocie.

Pýtajme sa však: kde má človek nájsť
toto otvorenie srdca a mysle, aby
uveril Bohu, ktorý sa zjavil v Ježišovi
Kristovi ukrižovanom a
vzkriesenom, aby prijal jeho spásu,
takže sa On sám a jeho evanjelium
stane smerovníkom a svetlom celej
ľudskej existencie. Odpoveď: Je
možné veriť v Boha, pretože on sám
k nám prichádza a dotýka sa nás,
pretože Duch Svätý, dar
Vzkrieseného, nás robí schopnými
prijatť živého Boha. Viera je teda
predovšetkým nadprirodzeným
darom, darom Božím. Druhý
vatikánsky koncil hovorí, citujem:
„Aby sa takáto viera mohla vzbudiť,
je potrebná predchádzajúca a
pomáhajúca Božia milosť a vnútorná
pomoc Ducha Svätého, ktorý by
pohol srdce a obrátil ho k Bohu,

otvoril duchovný zrak a dal všetkým pocit šťastia zo súhlasu s pravdou a z viery v pravdu“. (Dogmatická konštitúcia Dei Verbum, 5). Na začiatku nášho putovania viery je krst, sviatosť, ktorú nám dáva Duch Svätý: stávame sa v nej Božími deťmi v Kristovi. Je znakom vstúpenia do spoločenstva viery, do Cirkvi: človek neprijíma vieru sám od seba: predchádza ju milosť Ducha Svätého – a neveríme sami, ale spoločne s našimi bratmi. Od krstu je každý pokrstený povolaný žiť nový život a spolu s bratmi prijať za svoje toto vyznanie viery.

Viera je darom Boha, ale je aj hlboko ľudským a slobodným úkonom. Katechizmus Katolíckej Cirkvi to hovorí jasne: „Veriť možno iba vďaka milosti a vnútornej pomoci Ducha Svätého. Je však takisto pravda, že veriť je pravý ľudský úkon. Dôverovať Bohu a súhlasiť s pravdami, ktoré zjavil, neodporuje

ani slobode, ani rozumu človeka“ (č. 154). Tolko katechizmus. Možno dokonca povedať, že viera našu slobodu a náš rozum predpokladá a zároveň ich dvíha vyššie; to všetko v živote, ktorý je akoby exodom. Je to vyjdenie z nás samých, z našich istôt, z našich mentálnych schém, aby sme svoju dôveru mohli vložiť do Božej činnosti, ktorá nám naznačuje vlastnú cestu nasledovania skutočnej slobody, našej ľudskej identity, skutočnú radosť srdca, mier so všetkými. Veriť znamená zdôveriť sa v plnej slobode a s radosťou Božiemu plánu Prozreteľnosti pre naše dejiny - tak ako to urobil patriarcha Abrahám, ako to urobila Mária z Nazaretu. Viera je teda súhlasom, ktorým naša myseľ a naše srdce hovoria Bohu svoje „áno“, vyznávajúc, že Ježiš je Pán. Toto „áno“ premieňa život, otvára mu cestu k plnosti zmyslu, robí ho novým, plným radosti a dôveryhodnej nádeje.

Drahí priatelia, naše časy potrebujú kresťanov, ktorí sa nechali uchvátiť Kristom, kresťanov, ktorí rastú vo viere vďaka tomu, že sú im blízke sviatosti a Sväté Písmo. Potrebuje osoby, ktoré sú akoby otvorenou knihou, ktorá rozpráva o skúsenosti nového života v Duchu, o prítomnosti Boha, ktorý nám pomáha na našej ceste a otvára nás pre život, ktorý sa nikdy neskončí. Ďakujem.

*

Svätý Otec na dnešnej generálnej audiencii pozdravil aj pútnikov zo Slovenska: "Zo srdca pozdravujem pútnikov zo Slovenska, osobitne z Nových Zámkov a Hlohovca. Bratia a sestry, v týchto dňoch sme pozvaní viac uvažovať o nutnosti misijného poslania Cirkvi i každého kresťana. Aj my sme povolaní evanjelizovať to prostredie, v ktorom žijeme a pracujeme. S týmto želaním vás

žehnám. Pochválený buď Ježiš
Kristus!"

Preložil: Martin Kramara

tkkbs

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/benedikt-
xvi-pocas-audiencie-veda-nestaci-aby-
bol-clovek-slobodny/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/benedikt-xvi-pocas-audiencie-veda-nestaci-aby-bol-clovek-slobodny/) (15.08.2025)